Positie Energie Samen – Commissiedebat Betaalbare Energierekening

9 april 2026

Projecten in eigendom van eindgebruikers zijn een kans om energierekeningen stabiel en betaalbaar te houden. Energie Samen vertegenwoordigt **energiegemeenschappen**. Dit zijn groepen eindgebruikers die zelf energieprojecten ontwikkelen. Zij werken zonder winstoogmerk en met lokale zeggenschap. In de Energiewet zijn energiegemeenschappen vastgelegd. De minister erkent dat zij onmisbaar zijn voor de energietransitie[1].

Wat is er nodig?

1. Erken energiegemeenschappen als strategisch crisisinstrument[2]
Gebruik energiegemeenschappen om energierekeningen betaalbaar te houden. Zij zorgen voor: stabiele en betaalbare energieprijzen via energiedelen, meer leveringszekerheid door lokale opwek, versterking van de regionale economie en sterkere lokale democratie en weerbaarheid[3]. De Europese Unie erkent deze potentie en zet op energiegemeenschappen in via het Citizen Energy Package[4]. Ook in het VK wordt hier vol op ingezet met een investering van 400 miljoen voor energiegemeenschappen[5].

- Erken dit ook in Nederland en ontwikkel een gericht programma om energiegemeenschappen te versterken.

2. Blijf inzetten op lokaal eigendom bij hernieuwbare energie
Lokaal eigendom vergroot draagvlak bij hernieuwbare opwek projecten, daarom kennen we het algemeen nationaal streven naar 50% lokaal eigendom. Onderzoek[6] laat daarnaast zien dat bij lokaal eigendom tot 8 keer meer economische waarde in de regio blijft.

- Blijf investeren in hernieuwbare energie van eigen bodem en houd daarbij vast aan minimaal 50% lokaal eigendom. Zo blijft de waarde in de regio en groeit het draagvlak.
- Zet bij wind op zee ook in op lokaal eigendom zodat alle Nederlanders kunnen meeprofiteren.
- Zorg dat er na 2027 ook voldoende middelen zijn voor de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE)

3. Maak energiedelen makkelijk voor de consument
Energiegemeenschappen leveren energie tegen kostprijs. Onderzoek[7] laat zien dat tijdens de vorige energiecrisis coöperaties hun prijzen stabiel of lager dan de markt hielden. De drempel om als consument energie te delen is nu nog hoog.

- Stimuleer energiedeel contracten van energiegemeenschappen als middel om energieprijzen stabiel en voorspelbaar te maken voor consumenten. En zorg voor onafhankelijke informatie over energiedelen.

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/09/29/de-rol-van-energiegemeenschappen-in-het-energiesysteem
[2] https://energiesamen.nu/wp-content/uploads/2026/04/Positon-paper-Energiegemeenschappen-als-structureel-antwoord-op-de-energiecrisis.pdf
[3] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51a2becb-86e8-11f0-9af8-01aa75ed71a1/
[4] https://energy.ec.europa.eu/news/commission-boost-access-affordable-and-clean-energy-all-europeans-2026-03-10_en
[5] https://www.gbe.gov.uk/local-power-plan
[6] https://energie-partagee.org/ressource/etude-retombees-eco-2/
[7] https://www.cociter.be/cociter-protege-ses-clients-face-aux-risques-de-flambee-des-prix-de-lenergie

energie samen

Adres: Australiëlaan 5-13, 3526 AB Utrecht
Website: www.energiesamen.nu

- Werk de werking van energiedelen met vrije leverancierskeuze uit via een vaste verdeelsleutel, maar leg de specificaties hiervan vast in lagere wetgeving in plaats van in de wet zelf, zodat er ruimte blijft voor de ontwikkeling van andere modellen in de toekomst.

4. Investeer in civiele realisatiekracht voor warmtenetten
Energiegemeenschappen ontwikkelen ook warmtenetten. Dit gebeurt met draagvlak en transparante, betaalbare tarieven. De Wet collectieve warmte geeft deze warmtegemeenschappen een positie. Nu is ondersteuning nodig. De minister investeert in publieke uitvoeringskracht, onder andere via EBN en het NPLW, voor de zomer volgt een kamerbrief met meer detail hierover.

- Geef vóór de zomer ook duidelijkheid over het actieplan voor ondersteuning van warmtegemeenschappen.

5. Zet in op energiebesparing via lokale aanpak
Onderzoek laat zien: energiebesparing werkt beter als deze lokaal is georganiseerd[8]. 42% van de energiegemeenschappen werkt aan energiebesparing, vaak samen met gemeenten[9]. Samen bereiken zij al 2,5 miljoen huishoudens. Wij vragen u daarom:

- Geef energiegemeenschappen een structurele rol in energiebesparing. Maak de standaard dat gemeenten samenwerken met en via energiegemeenschappen bij het Energiehuis, energiearmoedebeleid, klusmaatregelen, besparingsadvies en isolatieaanpakken.

6. Noodfonds Energie: focus op oplossingen
Veel energiegemeenschappen hadden een rol in de uitrol van het Noodfonds Energie. Onze ervaring: het Noodfonds Energie is belangrijk, maar kan slimmer:

- Investeer de komende 6 maanden in energiebesparing. De zomer is het beste moment om woningen te verbeteren. Gebruik financiële steun vooral in de winter.
- Koppel elke aanvraag aan contact met een lokale organisatie. Zo krijgen huishoudens ook hulp om hun energiegebruik blijvend te verlagen. Zet lokale organisaties ook actief in om mensen te ondersteunen bij de aanvraag. Dit voorkomt dat alleen digitaal vaardige mensen worden geholpen.
- Maak onderscheid: help huurders direct met financiële steun. Help eigenaar-bewoners vooral met verduurzaming.

Energiegemeenschappen laten zien dat betaalbare, betrouwbare en democratische energievoorziening al bestaat, nu is het aan beleid om deze kracht structureel te benutten.

[8] https://www.tno.nl/nl/newsroom/2024/06/tno-onderzoek-energiehulpen/
[9] https://energiesamen.nu/nieuws/besparing/de-energie-van-lokaal-inspirerende-voorbeelden-van-cooperatieve-energiebesparing/